

Wymagania edukacyjne. Klasa 5 2024

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Dział I. Pradzieje i najdawniejsze cywilizacje						
1. Najdawniejsze dzieje człowieka Zagadnienia 1. Człowiek rozumny. 2. Życie człowieka w okresie paleolitu. 3. Rewolucja neolityczna i zmiany w życiu człowieka. 4. Pierwsi rzemieślnicy i kupcy.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje kontynent, z którego pochodzi człowiek; – rozumie pojęcia: wędrowny i osiadły tryb życia oraz potrafi je wyjaśnić 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: neolit, paleolit 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie, dlaczego pierwsi ludzie prowadzili najpierw wędrowny, a później osiadły tryb życia; – wie, dlaczego pojawili się kupcy i rzemieślnicy 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ przejścia z wędrownego na osiadły tryb życia na zmiany w życiu ludzi na różnych płaszczyznach 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje wpływ warunków geograficznych na życie ludzi i zmiany w nim zachodzące 	I. 1)
2. Mezopotamia – narodziny pierwszej cywilizacji Zagadnienia 1. Nowe surowce i nowe narzędzia. 2. Warunki geograficzne Mezopotamii i ich wpływ na życie ludzi. 3. Powstanie państw	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Mezopotamię; – wymienia trzy osiągnięcia mieszkańców Mezopotamii; – wie, kim był Hammurabi, i zna założenia jego kodeksu; – wymienia surowce, 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie nowych surowców, z których wykonywano narzędzia; – zna najważniejsze rzeki Mezopotamii; – rozumie znaczenie słów: politeizm i kodeks 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia znaczenie wylewów rzek dla rozwoju rolnictwa; – omawia religię politeistyczną; – uzasadnia nazwę – Żyzny Półksiężyc 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia okoliczności, które wpłynęły na powstanie państwa 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje znaczenie wynalezenia pisma dla funkcjonowania państwa; – wskazuje konsekwencje wynalezenia koła 	I. 2) 3) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
w Mezopotamii. 4. Religia i osiągnięcia Mezopotamii.	z których zaczęto wyrabiać narzędzia					
3. Starożytny Egipt Zagadnienia 1. Warunki geograficzne starożytnego Egiptu i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Faraon i jego władza. 3. Społeczeństwo Egiptu. 4. Pismo egipskie. 5. Bogowie egipscy. 6. Grobowce faraonów. 7. Osiągnięcia Egipcjan.	<ul style="list-style-type: none"> – wie, nad jaką rzeką leży Egipt; – rozumie pojęcia: faraon i hieroglify; – rozumie pojęcia: politeizm, piramida, sarkofag, mumia; – wymienia trzy osiągnięcia Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> – wie, dlaczego wylewy Nilu miały wpływ na plony; – wie, czym zajmowali się: faraon, pisarze, rzemieślnicy, kupcy, kapłani; – wymienia bogów egipskich 	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego Egipt był nazywany darem Nilu; – rozumie pojęcie monarcha despotyczna; – rozumie, dlaczego Egipcjanie mumifikowali zwłoki 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia władzę faraona; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania państwa; – rozumie znaczenie wynalazków Egipcjan 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje Egipt z Mezopotamią pod względem wpływu warunków geograficznych na życie mieszkańców; – porównuje wynalazki poznanych cywilizacji 	l. 2) 3) 4) 5)
4. Starożytny Izrael Zagadnienia 1. Warunki geograficzne Izraela. 2. Judaizm i jego zasady. 3. Najważniejsze postacie z historii Izraela.	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na mapie Palestynę; – rozumie pojęcia: dekalog, judaizm; – wie, w kogo wierzyli Żydzi 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie pojęcia: monoteizm, Jahwe; – podaje cechy judaizmu 	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje na związek warunków geograficznych z zajęciami mieszkańców Palestyny; – wskazuje najważniejsze postacie z historii Izraela i wiąże je 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje wędrówki i niewolę Żydów 	<ul style="list-style-type: none"> – porównuje cechy judaizmu i chrześcijaństwa, dostrzega korzenie chrześcijaństwa w judaizmie 	l. 2) 3) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
			z wydarzeniami			
Lekcja powtórzeniowa. Pierwsze cywilizacje Zagadnienia 1. Powstanie i osiągnięcia pierwszych cywilizacji.	– wskazuje położenie poznanych cywilizacji na mapie; – potrafi podać co najmniej jedną informację na ich temat	– wymienia zajęcia mieszkańców poznanych państw; – wskazuje przykłady politeizmu i monoteizmu	– omawia wpływ warunków geograficznych na życie codzienne ludzi	– wskazuje osiągnięcia omówionych cywilizacji, potrafi je przyporządkować do danego obszaru, dostrzega ich wpływ na zachodzące zmiany	– analizuje wpływ osiągnięć na zachodzące zmiany; – potrafi dostrzec różnice między cywilizacjami w różnych dziedzinach życia	l. 1) 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 1. Pierwsze cywilizacje						
Dział II. Starożytna Grecja						
6. Cywilizacja starożytnych Greków Zagadnienia 1. Warunki geograficzne i ich wpływ na życie mieszkańców. 2. Miasta-państwa. 3. Kolonizacja grecka.	– wskazuje na mapie starożytną Grecję; – rozumie pojęcie polis; – wymienia zajęcia Greków	– rozumie pojęcia: Hellada, Hellenowie, akropol, agora, kolonia	– dostrzega i omawia wpływ warunków geograficznych na zajęcia i sposób życia starożytnych Greków	– rozumie przyczyny powstawania polis; – rozumie przyczyny kolonizacji greckiej	– rozumie przyczyny wpływów greckich w basenie Morza Śródziemnego	l. 2) 3)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
7. W demokratycznych Atenach Zagadnienia 1. Demokracja. 2. Zgromadzenie ludowe, urzędnicy ateńscy. 3. Społeczeństwo Aten.	– rozumie pojęcie demokracja	– omawia demokrację jako sposób sprawowania rządów	– wymienia urzędników ateńskich oraz ich kompetencje	– omawia różnice w zadaniach kobiet i mężczyzn oraz obywateli i cudzoziemców	– porównuje współczesną demokrację z demokracją ateńską	l. 3) 4)
8. Wierzenia starożytnych Greków Zagadnienia 1. Mitologia grecka. 2. Bogowie greccy. 3. Formy oddawania czci bogom	– rozumie pojęcie politeizmu w odniesieniu do wierzeń Greków; – wie, gdzie była siedziba bogów greckich; – zna co najmniej jednego boga greckiego	– wymienia najważniejszych bogów greckich: Zeusa, Posejdona, Hades, Atenę, Afrodytę, Herę, Apolla; – opisuje wygląd bogów	– zna sposoby oddawania czci bogom	– wie, kim był Homer; – wie, kim byli herosi	– potrafi wskazać znaczenie religii jako czynnika jednoczącego Greków	l. 3)
9. W teatrze i na igrzyskach Zagadnienia 1. Gimnazjony. 2. Igrzyska olimpijskie. 3. Powstanie teatru. 4. Tragedie i komedie.	– wie, gdzie odbywały się igrzyska; – wie, jak wyglądał teatr grecki	– wskazuje dyscypliny sportowe, które były uprawiane w czasie igrzysk; – wie, jak wyglądała praca i stroje aktorów; – wie, jaka była geneza teatru	– rozumie znaczenie sportu w codziennym życiu Greków; – wie, w jaki sposób nagradzano zwycięzców na igrzyskach	– wie, czym różni się tragedia od komedii; – wymienia twórców tragedii i komedii	– uzasadnia, dlaczego igrzyska i teatr były czynnikami integrującymi Greków	l. 3) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
10. Uczeń, pisarze, artyści Zagadnienia 1. Filozofia grecka. 2. Literatura. 3. Architektura i rzeźba.	– potrafi wskazać budynek wzniesiony przez Greków; – rozumie pojęcie filozofia; – wie, jak wyglądało pismo greckie	– rozumie znaczenie pisma dla rozwoju nauki; – wymienia greckich filozofów; – wskazuje nauki, które rozwinęły się w Grecji	– rozróżnia porządki architektoniczne; – wie, czym zajmowali się filozofowie; – zna dokonania Homera	– porównuje osiągnięcia Greków z osiągnięciami dotychczas poznanych cywilizacji	– dostrzega integrujący charakter sztuki i nauki greckiej	l. 2) 3) 5)
Lekcja powtórzeniowa. Starożytna Grecja Zagadnienia 1. Położenie geograficzne i jego konsekwencje dla Hellady. 2. Osiągnięcia starożytnych Greków. 3. Wierzenia greckie.	– potrafi wskazać Grecję na mapie; – wymienia, co najmniej trzy osiągnięcia Greków w różnych dziedzinach życia	– zna zajęcia Greków; – wymienia rodzaje nauk, które rozwinęły się w Grecji	– wie, jaki był wpływ warunków geograficznych na zajęcia Greków; – rozumie znaczenie pisma dla funkcjonowania polis i rozwoju nauki	– rozumie wpływ warunków geograficznych na powstawanie polis; – wskazuje czynniki integrujące greckie polis	– dostrzega, czym różni się demokracja ateńska od demokracji współczesnej	l. 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 2. Starożytna Grecja						
Dział III. Starożytny Rzym						
11. Rzym – od królestwa do republiki Zagadnienia 1. Powstanie Rzymu. 2. Rzym w okresie królewskim.	– potrafi wskazać Rzym na mapie; – zna pojęcie republika	– wie, kiedy Rzym stał się republiką; – zna zasady funkcjonowania republiki; – wymienia rzymskie urzędy; – wie, jak byli wybierani urzędnicy rzymscy	– wskazuje kompetencje urzędników rzymskich	– porównuje republikę rzymską z demokracją ateńską	– rozumie przyczyny walk plebejuszy z patrycjuszami	l. 2) 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
3.Rzym jako republika. 4.Urzędy rzymskie.						
12. Imperium Rzymskie Zagadnienia 1.Podboje Rzymu. 2.Romanizacja prowincji. 3.Niewolnicy. 4.Upadek republiki. 5.Narodziny cesarstwa. 6.	– potrafi pokazać Imperium Rzymskie na mapie; – wie skąd się brali niewolnicy; – rozumie pojęcie cesarstwo	– rozumie pojęcie romanizacja; – wie, kim był Gajusz Juliusz Cezar; – wie, kiedy upadła republika; – omawia położenie niewolników	– wskazuje przyczyny rzymskich podbojów; – wie, jaki był wpływ Rzymian na podbite prowincje	– rozumie, dlaczego doszło do upadku republiki; – wskazuje efekty podbojów rzymskich i upadku republiki	– omawia różnice między republiką a cesarstwem	l. 2) 3) 4)
13. Cywilizacja starożytnego Rzymu Zagadnienia 1.Wpływ Greków na kulturę rzymską. Romanizacja prowincji. 2.Religia Rzymian. 3.Osiągnięcia w budownictwie. 4.Literatura i prawo rzymskie.	– rozumie pojęcia: akwedukt, łuk triumfalny, gladiator; – omawia religię Rzymian	– wymienia bogów rzymskich; – wskazuje osiągnięcia Rzymian w budownictwie; – potrafi wyjaśnić powiedzenie: „Wszystkie drogi prowadzą do Rzymu.”	– opowiada o edukacji rzymskiej; – wymienia rzymskich twórców	– wyjaśnia wpływ Greków na kulturę rzymską; – uzasadnia, że państwo rzymskie było krajem wielu religii	– dostrzega wpływ osiągnięć Rzymian na współczesny świat	l. 3) 5)
14. Powstanie chrześcijaństwa i schyłek starożytności	– zna datę upadku Cesarstwa Rzymskiego na	– omawia założenia chrześcijaństwa; – wie, jak wyglądało życie	– rozumie przyczyny prześladowań chrześcijan;	– wskazuje przyczyny upadku Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie	– analizuje przyczyny rozwoju chrześcijaństwa	l. 3) 5) 6)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Powstanie i rozwój chrześcijaństwa. 2. Prześladowanie chrześcijan. 3. Chrześcijaństwo religią panującą. 4. Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie.	Zachodzie; – wie, gdzie i kiedy narodziło się chrześcijaństwo; – wie, kim był Jezus Chrystus; – rozumie pojęcie chrześcijaństwo	pierwszych chrześcijan; – omawia rozwój chrześcijaństwa; – rozumie pojęcia: barbarzyńcy, tolerancja religijna	– wskazuje przyczyny słabości Imperium Rzymskiego			
Lekcja powtórzeniowa. Starożytny Rzym Zagadnienia 1. Formy sprawowania władzy. 2. Osiągnięcia Rzymian. 3. Religie w Imperium Rzymskim.	– potrafi wskazać na mapie Rzym; – wymienia różne formy sprawowania władzy; – wie, kim byli Jezus Chrystus, Gajusz Juliusz Cezar, Oktawian August, – wie, kiedy upadło Cesarstwo Rzymskie na Zachodzie	– umiejscawia w czasie powstanie i upadek Rzymu; – opisuje różne formy ustrojowe; – wymienia osiągnięcia Rzymian w różnych dziedzinach	– opisuje życie pierwszych chrześcijan; – opisuje rzymską edukację	– porównuje różne formy ustrojowe; – przedstawia przyczyny i skutki podbojów rzymskich	– dostrzega wpływy greckie na kulturę rzymską	I. 2) 3) 4) 5) 6)
Sprawdzian 3. Starożytny Rzym						
Dział IV. Początki średniowiecza						
15. Bizancjum Zagadnienia	– wskazuje Bizancjum na mapie; – rozumie pojęcia:	– wymienia działania cesarza Justyniana; – wskazuje osiągnięcia	– wskazuje różnice między cesarstwem wschodnim	– podaje argumenty uzasadniające przydomek cesarza Justyniana;	– omawia współczesne konsekwencje	II. 2)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Cesarstwo na wschodzie. 2. Justynian Wielki. 3. Sztuka bizantyjska. 4. Schizma wschodnia.	cesarstwo wschodnie, schizma wschodnia; – wie, jak wygląda mozaika	Bizancjum w dziedzinie kultury i architektury; – zna konsekwencje schizmy wschodniej	a zachodnim; – rozumie znaczenie Bizancjum dla zachowania dorobku starożytności	– wskazuje działania, które miały pomóc w odbudowaniu cesarstwa	schizmy wschodniej	
16. Powstanie cywilizacji islamu Zagadnienia 1. Powstanie islamu. 2. Założenia islamu. 3. Podboje Arabów. 4. Osiągnięcia Arabów.	– wskazuje na mapie Półwysep Arabski; – wie, kim był Mahomet; – rozumie pojęcia: islam, Koran, muzułmanin, arabeska; – wie, w którym wieku powstał islam	– wymienia założenia islamu; – wskazuje ziemie podbite przez Arabów; – rozumie znaczenie roku 622	– wymienia filary islamu; – omawia politykę Arabów na podbitych terenach	– rozumie, jakie znaczenie mieli Arabowie w przekazaniu potomnym dorobku starożytnych Greków	– rozumie znaczenie handlu i wojen arabskich dla rozprzestrzeniania się osiągnięć innych kultur	II. 1)
Lekcja powtórzeniowa. Początki średniowiecza Zagadnienia 1. Bizancjum. 2. Islam. 3. Nowe państwa europejskie. 4. Chrystianizacja Europy.	– wie, w jaki sposób powstało cesarstwo bizantyjskie; – wie, kto stworzył islam	– wie, kim byli Otton I, Justynian Wielki, Mahomet, oraz zna ich dokonania; – zna zasady islamu	– rozumie znaczenie pisma dla rozwoju chrześcijaństwa; – rozumie pojęcie schizma wschodnia; – rozumie znaczenie powstania islamu i zmian, które wiązały się z wprowadzeniem tej religii	– rozumie przyczyny i skutki przyjmowania chrześcijaństwa	– dostrzega, że czas średniowiecza to czas budowania Europy; – rozumie wpływ chrześcijaństwa na budowę Europy	II. 1) 2)
Sprawdzian 4.						

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Początki średniowiecza						
Dział V. Społeczeństwo, władza i kultura średniowiecznej Europy						
20. Rycerstwo i system lenny Zagadnienia 1. System lenny 2. Zamek ośrodkiem władzy. 3. Od paza do rycerza. 4. Kultura rycerska.	– wie, kto mógł zostać rycerzem, przedstawia zadania rycerza; – opowiada, na czym polegał system lenny	– opisuje władzę króla w średniowieczu; – przedstawia drogę od paza do rycerza oraz zadania związane z poszczególnymi stopniami; – rozumie pojęcia: wasal, senior, lenno; – opowiada o zamku i jego roli jako siedziby możnowładcy	– rozumie pojęcie immunitet; – opowiada o ceremonii nadawania lenna; – wie, na czym polegała kultura rycerska	– rozumie przyczyny i skutki powstania systemu lennego	– omawia rolę króla w systemie lennym; – rozumie, jaki wpływ miał system lenny na pozycję króla i sytuację wewnętrzną w państwie	III., IV. 1) 3)
21. Średniowieczna wieś Zagadnienia 1. Życie codzienne na wsi. 2. Pan i poddani. 3. Osadnictwo. 4. Zmiany w rolnictwie.	– wie jak wyglądało życie na wsi średniowiecznej; – dostrzega różnice między panem a poddanymi	– zna narzędzia używane do pracy na roli w okresie średniowiecza; – wie, na czym polegało osadnictwo	– wymienia obowiązki chłopów i pana; – wskazuje nowe sposoby uprawiania ziemi	– rozumie znaczenie osadnictwa dla właściciela ziemi; – rozumie znaczenie pogody dla życia na wsi	– rozumie wpływ nowych metod uprawiania ziemi i nowych narzędzi na życie mieszkańców wsi	IV. 1) 2)
22. Średniowieczne miasto Zagadnienia 1. Odrodzenie miast.	– wie, czym zajmowali się mieszkańcy miast; – potrafi opisać wygląd średniowiecznego miasta	– wie, jakie grupy społeczne mieszkaly w średniowiecznych miastach; – rozumie pojęcia: cech,	– opowiada o procesie lokowania miasta i jego cechach; – rozumie, jakie znaczenie miały	– rozumie, dlaczego właściciele ziemi dążyli do lokowania miast; – opisuje samorząd miasta w średniowieczu	– przedstawia podobieństwa i różnice między miastem współczesnym	IV. 1) 2) 3)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
2. Lokacje miast i ich wygląd. 3. Funkcje miast. 4. Mieszkańcy miast i ich zajęcia.		mistrz, czeladnik; – wymienia funkcje miast	cechy		a średniowiecznym	
23. Kościół i kultura na zachodzie Europy Zagadnienia 1. Powstanie i rola zakonów. 2. Uniwersytety. 3. Style architektoniczne w średniowieczu.	– wymienia style architektoniczne średniowiecza; – wie, co się działo na uniwersytecie; – wie, czym się zajmowali zakonnicy	– wymienia przykłady średniowiecznych zakonów; – wie, gdzie powstał pierwszy zakon, zna jego założyciela; – rozumie zasadę „Módl się i pracuj”	– wymienia najstarsze uniwersytety; – rozumie rolę uniwersytetu; – wie, czym zajmowali się dominikanie i franciszkanie	– rozumie wpływ duchowieństwa i chrześcijaństwa na życie w średniowiecznej Europie	– porównuje rolę zakonów w średniowieczu i we współczesności	IV. 3) 4)
24. Spór cesarstwa z papieżem Zagadnienia 1. Odnowienie cesarstwa przez Ottona I. 2. Upadek znaczenia papieża. 3. Program reform. 4. Spór między Henrykiem IV a Grzegorzem VII.	– wie, kto został cesarzem w 962 r. – wie, czego dotyczył spór między papieżem a cesarzem	– wie, kim byli: Henryk IV i Grzegorz VII; – rozumie pojęcie konkordatu wormacki; – opowiada o etapach sporu między papieżem a cesarzem; – wymienia założenia reformy kościoła zaproponowane przez klasztory benedyktyńskie	– rozumie określenie „pójść do Kanossy” i zna jego genezę	– rozumie znaczenie koronacji cesarskiej Ottona I; – rozumie przyczyny sporu między papieżem a cesarstwem; – rozumie przyczyny zmian zaproponowanych przez klasztory benedyktyńskie	– rozumie znaczenie konkordatu w Wormacji dla stosunków między Kościołem a państwami średniowiecznej Europy	III.

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
5. Konkordat w Wormacji. [Treści dotyczące odnowienia cesarstwa przez Ottona I znajdują się w podręczniku w rozdziale 18. <i>Nowe państwa na zachodzie Europy</i>]						
Lekcja powtórzeniowa. Władza, społeczeństwo i kultura średniowiecznej Europy Zagadnienia 1. Społeczeństwo średniowiecznej Europy. 2. Konflikty średniowiecznego świata.	– opisuje życie chłopca, rycerza, mieszczanina, duchownego w średniowieczu	– wymienia style architektoniczne średniowiecza i potrafi je rozpoznać	– dostrzega wpływ systemu lennego na funkcjonowanie wsi	– wskazuje zmiany zachodzące na wsi, rozumie ich znaczenie	– rozumie rolę chrześcijaństwa w kształtowaniu się średniowiecznej Europy	III., IV. 1) 2) 3) 4)
Sprawdzian 5. Władza, społeczeństwo i kultura średnio-wiecznej Europy						
Dział VI. Polska pierwszych Piastów						
26. Narodziny państwa polskiego	– wie, kim był Mieszko I;	– wymienia największe plemiona zamieszkujące	– wie, kiedy była bitwa pod Cedynią;	– wskazuje przyczyny i skutki przyjęcia	– analizuje zmiany spowodowane	V. 1) 2)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
Zagadnienia 1. Słowianie na ziemiach dzisiejszej Polski. 2. Podboje Mieszka I. 3. Przyjęcie chrztu. 4. Budowa państwa przez Mieszka I.	– wie, kiedy Polska przyjęła chrzest	– ziemię polską; – opowiada o tworzeniu państwa polskiego; – opowiada o przyjęciu chrztu	– rozumie znaczenie podbojów dla tworzenia państwa Mieszka	chrześcijaństwa	przez chrzest w kontekście międzynarodowego położenia Polski	
27. Panowanie Bolesława Chrobrego Zagadnienia 1. Misja biskupa Wojciecha. 2. Utworzenie arcybiskupstwa w Gnieźnie. 3. Zjazd gnieźnieński. 4. Wojny Bolesława Chrobrego. 5. Koronacja Bolesława Chrobrego.	– wie, kto był następcą Mieszka I; – wie, kim był św. Wojciech; – wie, w którym roku Bolesław Chrobry został królem i kiedy był zjazd w Gnieźnie	– wie, kto i kiedy brał udział w zjeździe gnieźnieńskim; – opowiada o misji biskupa Wojciecha; – wie, z kim Bolesław Chrobry toczył wojny i zna rezultat tych wojen	– wskazuje przyczyny i skutki zjazdu gnieźnieńskiego	– rozumie znaczenie powołania pierwszego arcybiskupstwa na ziemiach polskich	– rozumie, jak koronacja wpłynęła na sytuację Polski w Europie	V. 3)
28. Upadek i odbudowa państwa pierwszych Piastów Zagadnienia 1. Rządy Mieszka II.	– wie, jaka dynastia sprawowała rządy w średniowiecznej Polsce; – wie, kim byli Mieszko II, Bolesław	– wymienia problemy Polski w I połowie XI w.	– wymienia przyczyny problemów Polski w XI w.; – wskazuje działania mające na celu poprawę sytuacji	– rozumie przyczyny problemów wewnętrznych państwa polskiego	– wskazuje skutki koronacji Bolesława Śmiałego i zamordowania biskupa	V. 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
2.Kryzys monarchii. 3.Kazimierz Odnowiciel i jego działania. 4.Bolesław Śmiały i biskup Stanisław. [Definicja terminu monarchia patrymonialna znajduje się w podręczniku w rozdziale 17. Państwo karolińskie]	Śmiały, Kazimierz Odnowiciel		Polski podejmowane przez kolejnych władców		Stanisława	
30. Społeczeństwo Polski pierwszych Piastów Zagadnienia 1.Życie na wsi i w grodzie. 2.Powinności – daniny i usługi. 3.Wojowie i duchowni.	– wymienia grupy społeczne w Polsce średniowiecznej; – wie, jakie były zajęcia wojów; – zna pojęcia: możnowładca, wojowie, duchowieństwo	– opisuje życie na wsi, w mieście	– wskazuje różnice występujące między poszczególnymi stanami	– dostrzega wpływ chrześcijaństwa na funkcjonowanie państwa polskiego	– rozumie, jakie znaczenie miały powinności poszczególnych grup społecznych dla funkcjonowania państwa	V. 5)
Lekcja powtórzeniowa. Polska pierwszych Piastów Zagadnienia 1.Powstanie państwa	– wskazuje na mapie państwo pierwszych Piastów; – wymienia władców z dynastii Piastów; – wie, co się wydarzyło	– omawia działania pierwszych władców z dynastii Piastów	– wskazuje grupy społeczne zamieszkujące ziemie polskie, omawia ich zajęcia	– rozumie i wymienia przyczyny oraz skutki przyjęcia chrztu, zjazdu w Gnieźnie, pierwszej koronacji	– rozumie, jaki wpływ miało przyjęcie chrześcijaństwa na zmiany w różnych	V. 1) 2) 3) 4) 5)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
polskiego. 2. Społeczeństwo polskie w okresie wczesnopiastowskim.	w 966 r., 1000 r., 1025 r., 1138 r				dziedzinach życia w Polsce	
Sprawdzian 6. Polska pierwszych Piastów						
Dział VII. Polska dzielnicowa i zjednoczona						
31. Rozbicie dzielnicowe Zagadnienia 1. Polska dzielnicowa. 2. Sąsiedzi Polski dzielnicowej. 3. Sprowadzenie Krzyżaków do Polski. 4. Najazd Mongołów. <i>[Treści dotyczące tzw. testamentu Bolesława Krzywoustego znajdują się w podręczniku w rozdziale: 29. Panowanie Bolesława Krzywoustego]</i>	– wie, co oznaczał podział Polski na dzielnice	– zna sąsiadów Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – wie, z kim walczyli Polacy w okresie rozbicia dzielnicowego, i zna efekty tych walk	– wie, w jaki sposób układały się stosunki z sąsiadami Polski w okresie rozbicia dzielnicowego; – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego	– wymienia skutki testamentu Bolesława Krzywoustego; – wskazuje skutki stosunków z sąsiadami	– wskazuje skutki rozbicia dzielnicowego na różnych płaszczyznach	VI. 1) 2) 3)
32. Społeczeństwo i gospodarka Polski	– wymienia stany w społeczeństwie	– opowiada o procesie kolonizacji na prawie	– rozumie znaczenie zmian w rolnictwie	– analizuje znaczenie kolonizacji dla rozwoju	– rozumie, w jaki sposób	VI. 3)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
dzielnicowej Zagadnienia 1. Wieś w średniowieczu. 2. Kolonizacja na prawie niemieckim. 3. Powstanie stanów.	polskim; – wie, na czym polegała kolonizacja; – zna pojęcie trójpolówka	niemieckim; – wymienia zajęcia różnych stanów	dla życia ludzi	gospodarczego; – wskazuje, w jaki sposób kształtował się samorząd na wsi, a jak w mieście	ukształtowały się poszczególne grupy społeczne w Polsce	
33. Odbudowa Królestwa Polskiego Zagadnienia 1. Zwołennicy zjednoczenia. 2. Przemysł II królem Polski. 3. Koronacja Wacława II na króla polskiego. 4. Zjednoczenie ziem polskich przez Władysława Łokietka. 5. Konflikt Polski z Krzyżakami	– wie, kto i kiedy zjednoczył ziemie polskie; – wie, jakie ziemie Polska utraciła na rzecz Krzyżaków	– wymienia kolejnych władców Polski; – wie, kiedy Polska utraciła Pomorze Gdańskie; – wskazuje wydarzenie uznawane za zakończenie rozbicia dzielnicowego	– wskazuje przyczyny zjednoczenia ziem polskich, – rozumie znaczenie utraty Pomorza;	– opowiada o próbach odzyskania utraconych ziem	– rozumie znaczenie zjednoczenia ziem polskich dla zmiany położenia międzynarodowego o Polski	VI. 2) 4)
34. Polska Kazimierza Wielkiego Zagadnienia	– wie, kto był ostatnim królem Polski z dynastii Piastów; – rozumie powiedzenie	– wymienia działania Kazimierza Wielkiego w różnych dziedzinach; – wie, kiedy została	– rozumie znaczenie powołania Akademii Krakowskiej; – omawia, w jaki	– omawia znaczenie pokoju z Krzyżakami i Czechami dla Polski		VII. 1) 2)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
1. Problemy Polski po przejęciu władzy przez Kazimierza Wielkiego. 2. Pokój z Czechami i Krzyżakami. 3. Działania Kazimierza Wielkiego w dziedzinie gospodarki, obronności, prawodawstwa. 4. Utworzenie Akademii Krakowskiej.	„Zastał Polskę drewnianą, a zostawił murowaną.”	utworzona Akademia Krakowska	sposób Kazimierz Wielki rozwiązał problemy z Czechami i Krzyżakami			
35. Polska w unii z Węgrami i Litwą Zagadnienia 1. Unia z Węgrami. 2. Ludwik Węgierski i Jadwiga na tronie polskim. 3. Unia personalna z Litwą. 4. Wielka wojna z zakonem. 5. Wojna Trzynastoletnia [Treści dotyczące wojny trzynastoletniej znajdują się w podręczniku w rozdziale	<ul style="list-style-type: none"> – wie, z kim Polska zawarła unie w XIV w.; – wie, kim byli: Jadwiga i Władysław Jagiełło; – rozumie pojęcie: Krzyżacy; – wie, jaki był rezultat bitwy pod Grunwaldem, wie, kto w niej walczył; – zna nazwę dynastii, która rządziła Polską od 1385 roku; – wie, kiedy Polska odzyskała Pomorze Gdańskie 	<ul style="list-style-type: none"> – omawia przyczyny zaproszenia Krzyżaków do Polski; – opowiada o zawarciu unii Polski z Węgrami i Litwą; – opowiada o chrzcie Litwy i tzw. wielkiej wojnie z Krzyżakami; – wie, dlaczego doszło do wojny z Krzyżakami w 1409 r.; – wie, jakie były efekty drugiego pokoju toruńskiego; 	<ul style="list-style-type: none"> – rozumie przyczyny zawarcia przez Polskę unii z Litwą; – wie, dlaczego doszło do wielkiej wojny z Krzyżakami; – zna postanowienia pierwszego pokoju toruńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje proces budowania państwa krzyżackiego; – rozumie znaczenie przywileju koszyckiego; – rozumie znaczenie odzyskania Gdańska dla Polski 	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem unii z Litwą 	VII. 2) 3) 4)

Temat lekcji	Ocena dopuszczająca	Ocena dostateczna	Ocena dobra	Ocena bardzo dobra	Ocena celująca	Podstawa programowa
36. Jagiellonowie w Europie Środkowej						
37. Monarchia stanowa w Polsce Zagadnienia 1. Powstanie monarchii stanowych. 2. Monarchia stanowa w Polsce. 3. Powstanie szlachty i jej przywileje. 4. Działalność sejmu.	<ul style="list-style-type: none"> wie, z jakich izb składał się sejm i kto w nim zasiadał; rozumie pojęcie szlachta 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie pojęcia: przywilej, sejm walny, konstytucja nihil novi, elekcja; wie, na czym polegała monarchia stanowa 	<ul style="list-style-type: none"> wie, kiedy zebrał się pierwszy polski sejm; opowiada o kształtowaniu się monarchii stanowej; opowiada o powstawaniu przywilejów 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie okoliczności nadawania przywilejów, wskazuje ich konsekwencje; wymienia treść przywilejów nadanych szlachcie 	<ul style="list-style-type: none"> omawia funkcjonowanie monarchii stanowej, dostrzega różnice między monarchią stanową a patrymonialną 	VII. 5)
Lekcja powtórzeniowa. Polska dzielnicowa i zjednoczona Zagadnienia 1. Zjednoczenie państwa polskiego. 2. Jagiellonowie na tronie polskim. 3. Unie Polski.	<ul style="list-style-type: none"> wie, kiedy Polska została zjednoczona; wie, kim byli: Władysław Łokietek, Jadwiga, Władysław Jagiełło, Kazimierz Jagiellończyk 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje Polskę na mapie; wskazuje na mapie państwa, z którymi Polska weszła w unie personalne 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie znaczenie zawierania unii i zjednoczenia Polski 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje przyczyny i skutki: zjednoczenia ziem polskich, unii personalnych, wojny trzynastoletniej, nadawania przywilejów 	<ul style="list-style-type: none"> rozumie zmiany zachodzące w państwie polskim pod wpływem zawieranych unii, zjednoczenia, nadawania przywilejów 	VI. 1) 2) 3) 4), VII. 1) 2) 3) 4) 5)
Sprawdzian 7. Polska dzielnicowa i zjednoczona						